

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7. DENETİM BULGULARI.....	11

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gider Gerçekleşmeleri (TL)	6
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahminleri ve Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri (TL).....	6

KISALTMALAR

BKMYS	: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sistemi
BT	: Bilişim Teknolojisi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
MYS	: Muhasebe Yönetim Sistemi
PKO	: Program Koordinasyon Ofisi
TİKA	: Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Yurtdışı Harcırahları Ödeneği Yerine Yurtdışına Transferler Ödeneğinin Kullanılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) 480 sayılı Kanun ile 1992 yılında Ekonomik, Kültürel, Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı adıyla Dışişleri Bakanlığına bağlı bir teknik yardım kuruluşu olarak kurulmuş olup; 28.05.1999 tarihinde Başbakanlığa bağlanmış ve 4668 sayılı “Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” 12.05.2001 tarih ve 24400 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kurum, 4668 sayılı “Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” ile çalışmalarını sürdürürken kurumun teşkilat yapısı ve mevzuatının coğrafi olarak artan görev alanı da dikkate alınarak yeniden yapılanması çerçevesinde 02.11.2011 tarihli ve 28103 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılarak Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı kurulmuştur. 2018 yılında ise 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Kurumun kuruluş, teşkilat, görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 15.07.2018 tarih ve 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 520-531’inci maddelerinde düzenlenmiştir.

Kurumun faaliyet alanı, işbirliğinde bulunulması hedeflenen devletler ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarındaki ilişkileri proje, program ve faaliyetler aracılığıyla geliştirmek, ayrıca bu devlet ve topluluklara yapılacak katkı, yardım ve ilgili süreçleri yürütmektir. TİKA, proje ve faaliyetlerinin tamamını, yurtdışı faaliyet ve projeleri oluşturmaktadır. Bir teknik yardım kuruluşu olan TİKA’nın bütçesinin ortalama yüzde 20’lik kısmı merkezdeki harcamalardan, yüzde 80’lik kısmı ise değişik ülkelerde bulunan Program Koordinasyon Ofisleri (PKO) vasıtasıyla yurt dışındaki harcamalardan oluşmaktadır.

Başkanlığın görevleri faaliyet alanı ile uyumlu olarak temelde işbirliğinde bulunulması hedeflenen ülke ve topluluklarla iktisadi, ticari, teknik, sosyal, kültürel ve eğitim alanlarında proje ve faaliyetler gerçekleştirmek, kalkınma yardımları ve ülkemizin dış yardımlarıyla ilgili uygulama ve teknik koordinasyon ile takibi sağlamak, gerektiğinde yabancı ülke ve topluluklara yapılacak insani yardım ve teknik desteklerin koordinasyonunu sağlamak, uluslararası

kuruluşlar ve bunların temsilcilikleriyle ortaklaşa projeler yürütmektir.

Kurum yukarıda ayrıntısı verilen iş ve işlemlerini gerçekleştirirken 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 656 sayılı KHK'nın yanı sıra aşağıda yer alan mevzuat doğrultusunda hareket etmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararları

2010/214 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı; Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Program Koordinasyon Ofislerinin Faaliyetleri, Bu Ofislerde Görevlendirilecek Personel ve Ödenecek Ücretler ile Ofislerin Yerel İhtiyaçlarının Karşılmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Karar,

2007/11628 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı; Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığında Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esaslarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Esaslar,

2004/8030 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı; İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar.

Yönetmelikler

Ekonomik, Kültürel, Eğitim ve Teknik İşbirliği Başkanlığı Arşiv Hizmetleri Yönetmeliği,

TİKA Başkanlığı Uzmanlığı Yönetmeliği,

TİKA Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği,

TİKA Proje Belirleme ve Uygulama Yönetmeliği,

TİKA Başkanlığında Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik.

Esaslar

İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar,

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Program Koordinasyon Ofislerinin Faaliyetleri Bu Ofislerde Görevlendirilecek Personel ve Ödenecek Ücretler,

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığında Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esasları.

Yönergeler

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığınca Yurt Dışında Yapılacak Mal Ve Hizmet Alımları İle Yapım İşlerine İlişkin Esaslarla İlgili Uygulama Yönergesi.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TİKA, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli bir kuruluştur. Kurumun merkez teşkilatı, bir Başkan, üç Başkan Yardımcısı, 7 Daire Başkanlığı (Orta Asya ve Kafkaslar Dairesi Başkanlığı, Balkanlar ve Doğu Avrupa Dairesi Başkanlığı, Ortadoğu ve Afrika Dairesi Başkanlığı, Doğu ve Güney Asya Pasifik ve Latin Amerika Dairesi Başkanlığı, Dış İlişkiler ve Ortaklıklar Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı) ile Hukuk Müşavirliği, İç Denetçiler, Başkanlık Müşavirleri Özel Kalem Müdürlüğünden (mevzuatta tanımlanmamış olmakla birlikte, pratik gerekçelerle teşkilat yapısında gösterilmektedir) oluşmaktadır.

Başkan, Başkanlığın en üst amiri olup, Başkanlık hizmetlerini; mevzuata, Cumhurbaşkanının genel siyaseti ve dış politikası çerçevesinde Başkanlığın amaç ve politikaları ile işbirliği kapsamındaki ülkelerin ihtiyaçlarına uygun olarak yürütmek ve faaliyet alanına giren konularda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Başkan, Bakana karşı sorumludur.

Başkana yardımcı olmak üzere üç Başkan Yardımcısı atanabilir. Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yerine getirir.

Kurum yurtdışında yürüteceği program, proje faaliyet ve yardım işlemlerinin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla yaklaşık 60 ülkede 62 Program Koordinasyon Ofisi ve 9 irtibat bürosu ile 170'den fazla ülkede faaliyet göstermektedir. PKO'larda program koordinatörü ve koordinatörlere yardımcı olmak üzere Başkanlık merkezinden personel ile bunlara yerel düzeyde katkıda bulunmak üzere yerel personel görevlendirilmektedir.

Kurumun insan kaynaklarını, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi 293 memur, 76 sözleşme kapsamında çalışan sözleşmeli personel, 102 sürekli işçi, 19 geçici personel, 20

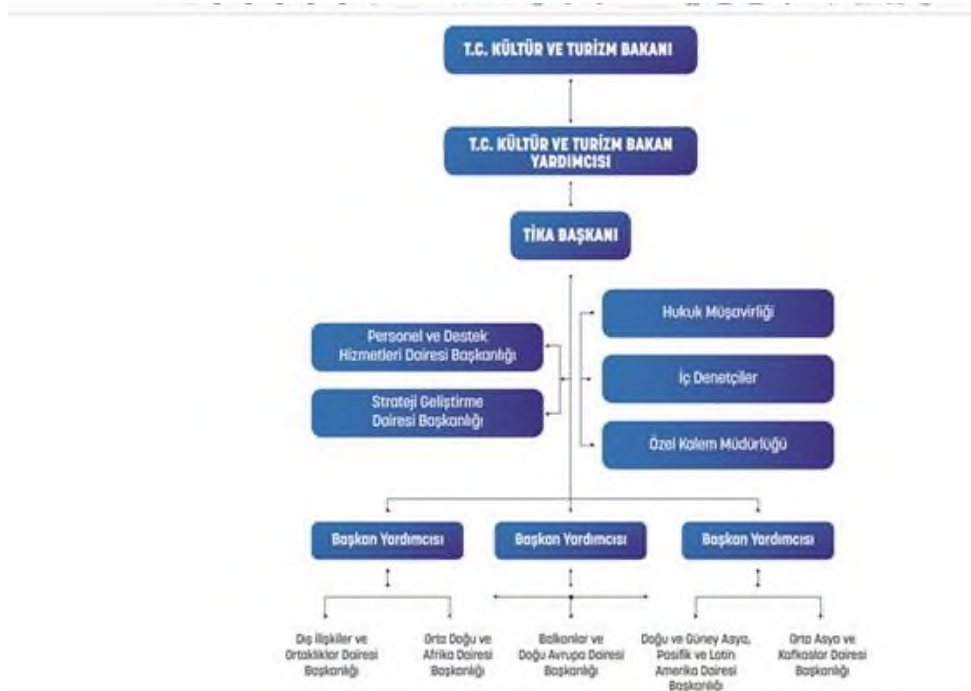
güvenlik hizmetlerinde çalışan personel, 340 yerel personel olmak üzere toplam 850 personel oluşturmaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi personelden, 271'i Genel İdare Hizmetleri, 16'sı Teknik Hizmetler, 6'sı ise Yardımcı Hizmetler sınıfında istihdam edilmektedir.

Kurum, görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımı ile geçici çalışma grupları oluşturabilir.

Kurum, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mahalli idareler ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

Yurtdışında teknik, kültürel, sosyal, insani ve benzeri yardım faaliyetlerinde bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kaynağı kullanan diğer kuruluşlar, bu yardım faaliyetleriyle ilgili projelerini gerekli görülen hallerde Başkanlık kanalıyla gerçekleştirebilirler.

Kurumun teşkilat yapısına aşağıda yer verilmiştir;

1.3. Mali Yapı

TİKA Başkanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre bir bakanlığa bağlı olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu

gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanun'a ekli (II) sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer alan özel bütçeli bir idaredir.

15.07.2018 tarih ve 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 528'inci maddesinde Kurumun gelirleri:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
  - b) Başkanlığa yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,
  - c) Lüzumu halinde, Cumhurbaşkanlığı onayı ile diğer kaynaklardan yapılacak transferler,
  - ç) Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,
  - d) Diğer gelirler,
- olarak belirtilmiştir.

Kurum, faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere yaptığı harcamalarını 31.12.2022 tarihli ve 32060 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7427 sayılı 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun eki cetvelinde gösterildiği hazine yardımı ve öz gelirleriyle karşılamaktadır.

Bütçe Gerçekleşmeleri

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığına 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.489.557.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş, 22.07.2023 tarihli ve 32261 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7457 sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu İle Bağlı Cetvellerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan aktarma ve eklemeler sonucunda yıl içerisinde nihai ödenek 2.194.515.211,73 TL olmuştur. Nihai ödeneğin %63,73'ü olan 1.398.579.148,29 TL kullanılmıştır.

Kurumun ekonomik sınıflandırmaya göre 2023 yılına ait bütçe ödenekleri ve bütçe gider gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2023 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gider Gerçekleştirmeleri (TL)

Eko.Kod	Gider Türü	Yılı İçinde Alınan Ödenek	Eklene/Düşülen Ödenek	Nihai Ödenek	Harcanan Ödenek	Gerç. Oranı (%)
001	Personel Giderleri	166.802.000,00	104.543.700,00	271.345.700,00	259.233.056,09	95,54
002	SGK Devlet Primi Giderleri	24.099.000,00	11.977.500,00	36.076.500,00	33.625.914,37	93,21
003	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	114.974.000,00	80.338.001,45	195.312.001,45	178.375.102,16	91,33
005	Cari Transferler	1.113.682.000,00	397.799.010,28	1.511.481.010,28	893.383.533,55	59,11
006	Sermaye Giderleri	20.000.000,00	117.300.000,00	137.300.000,00	13.383.654,26	9,75
007	Sermaye Transferleri	50.000.000,00	- 7.000.000,00	43.000.000,00	20.577.887,86	47,86
TOPLAM		1.489.557.000,00	704.958.211,73	2.194.515.211,73	1.398.579.148,29	63,73

Toplam bütçe gideri içinde %68,88 ile en yüksek gider kalemini oluşturan Cari Transferler harcama kalemi için başlangıç rakamı olarak 1.113.682.000,00 TL ödenek verilmiş, yıl sonu toplam ödenek ise 1.511.481.010,28 TL olmuştur. Bahsi geçen ödenek yurtdışı PKO'lar vasıtasıyla gerçekleştirilen projelerde kullanılmaktadır. Yılı içerisinde bu ödeneğin 893.383.533,55 TL'si harcanmıştır. Yıl sonu ödenek toplamına göre harcamanın gerçekleşme oranı %59,11 olmuştur.

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda bütçe geliri olarak 1.488.557.000,00 TL öngörülmüş, 7457 sayılı Kanun ile 259.047,680,00 TL hazine yardımı eklenmiş ve yıl sonunda 1.763.462.828,73 TL net bütçe geliri gerçekleşmiştir. Kurumun ekonomik sınıflandırmaya göre 2023 yılına ait bütçe gelir tahminleri ve bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahminleri ve Bütçe Gelir Gerçekleştirmeleri (TL)

Eko.Kod	Gelir Türü	Gelir Tahmini	Gerçekleşen Gelir	Gerç. Oranı (%)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.871.000,00	2.295.506,30	122,69
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	1.478.557.000,00	1.748.639.936,45	118,27
05	Diğer Gelirler Mal ve Hizmet Alım Giderleri	8.129.000,00	12.527.385,98	154,11
09	Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00
Net Bütçe Geliri TOPLAM		1.488.557.000,00	1.763.462.828,73	118,47

Faaliyet Gerçekleştirmeleri

Kurumun 2023 yılında, net faaliyet gelirinin 2.102.219.420,74 TL, faaliyet giderinin

1.478.568.716,70 TL olarak gerçekleşmesi neticesinde 2023 yılı olumlu faaliyet sonucu 623.650.704,04 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlere harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanun'a ekli (II) sayılı cetvelde yer alan TİKA Başkanlığı özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlık, 5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra, 2006 mali yılından itibaren Sayıştay Başkanlığı'nın mali denetimine tabidir.

Mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yapılmaktadır.

Mali işlemlerin raporlanmasında Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından geliştirilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sistemi (BKMYS) kullanılmakta olup muhasebe birimince genel muhasebe sistemi, harcama birimlerinde de Muhasebe Yönetim Sistemi (MYS) kullanılmaktadır. Kurumda geçiş işlemleri 10.04.2018 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

Kurum, Tek Hazine Kurumlar Hesabı uygulamasına 14.04.2020 tarihi itibarıyla geçmiş olup, geçiş işlemleri Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre yapılmıştır.

Bütçe ve ödenek işlemleri merkezi bütçe prosedürlerine tabi olarak yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile aynı Usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

1. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

2. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

3. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

4. Hassas görevlere ilişkin çalışmalara 2022-2023 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı çerçevesinde devam edilmekle birlikte henüz tamamlanmadığı anlaşıldığından yeterli değildir.

Risk Değerlendirme Standartları

5. Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

6. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

7. İç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili TİKA Risk Strateji Belgesinin hazırlandığı ancak risk çevrimi olarak adlandırılan risklerin belirlenmesi, sınıflandırılması, önem ve öncelik sıralandırılması, risk iştahının belirlenmesi, risk matrisinin oluşturulması, Risk Eylem Planının hazırlanması çalışmalarına 2022-2023 Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı çerçevesinde başlanmakla birlikte henüz tamamlanmadığı anlaşıldığından çalışmalar yeterli değildir.

8. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış olmakla birlikte, her bir faaliyete yönelik olarak ilgili birimlerce odak grupları oluşturulmadığı, birimler düzeyinde belirlenecek risklerin konsolide edilmesi ve Risk Eylem Planının oluşturulması da henüz tamamlanmadığından çalışmalar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

9. İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur.

10. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

11. İdarede yapılan görevlendirmelerde “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

12. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik olarak risk çevrim çalışmaları tamamlanmamış olduğundan ve Risk Eylem Planında yer verilecek riskler için kontrol faaliyetleri ve bu faaliyetlerden sorumlu olacak personelin de belirlenmediği anlaşıldığından çalışmalar yeterli değildir.

13. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur.

14. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

15. İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

16. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

17. İdarenin iç kontrol sistemi; birimlerin iç kontrol sistemine ilişkin İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunulmak üzere yıllık değerlendirme raporu hazırlamasında eksiklikler olduğu ve üst yöneticiye sunulan rapor bulunmadığı anlaşıldığından değerlendirilememektedir.

18. Kamu idaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup iki iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan birisi doludur.

19. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

Yukarıda yer alan hususların yanı sıra Kurumun yazılı ve müstakil bir Bilişim Teknolojisi (BT) stratejisi ile BT'ye ilişkin stratejik planlamanın ve koordinasyonun sağlanmasına yönelik BT Yönlendirme Kurulu gibi bir mekanizmanın mevcut olmadığı, ayrıca Kurumda müstakil bir BT biriminin de bulunmayıp Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı altında çalıştığı anlaşılmıştır.

Sonuç itibarıyla, yukarıda belirtilen iç kontrol ortamı uygulamaları ile ilgili olarak;

Kurumun 5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında belirtildiği şekliyle iç kontrol sistemini oluşturmak için belirli çalışmalara başladığı ve çalışmaların devam ettiği; ancak iç kontrol sisteminin kurulmasında tamamlanmamış hususlar veya yetersizlikler olduğu, dolayısıyla sistemin kısmen kurulduğu değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı'nın 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yurtdışı Harcırahları Ödeneği Yerine Yurtdışına Transferler Ödeneğinin Kullanılması

Yurtdışına geçici görevle kısa süreliğine gönderilen personelin yol ve gündelik ödemelerinin, yurtdışı harcırahı ödenekleri yerine yurtdışına transferler ödeneğinden gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

2022-2024 Dönemi Bütçe Hazırlama Rehberi, "05 Cari Transferler" başlığı altında "05.06.10.90 Diğer Ülkelere" alt başlığı ile yurtdışına transferler için ekonomik kod belirlemiştir. Yurtdışı geçici görev yollukları için ise 03.03.10.03 ekonomik kodu belirlenmiş bulunmaktadır.

Yapılan incelemede yurtdışı geçici görev harcırahı niteliğindeki 14.907.951,26 TL tutarın ilgili ödenek yerine "05.06.10.90 Diğer Ülkelere" cari transferler ödeneğinden ödendiği, dolayısıyla bu tutarda Bütçe ve Kesin Hesap tablolarında hataya neden olunduğu anlaşılmıştır.

Kamu idaresi tarafından yurtdışı görevlendirmelerde öncelikle "03.03.10.03" ekonomik kodlu yurtdışı geçici görev yollukları ödeneklerinin kullanılmaya çalışıldığı, söz konusu ödenek miktarlarının ilgili harcırahı ödemeleri için yeterli olmaması halinde bu harcamaların cari transferler tertibinden karşılandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, mali istatistikleri olumsuz etkileyecek bu durum, Kesin Hesap Kanununda da hataya neden olabileceğinden, yurtdışına geçici görevle gönderilen personelin yol ve gündelik ödemelerinin, yurtdışına transferler ödeneği yerine kendi ödeme yeri olan yurtdışı harcırahı ödenekleri kısmından karşılanması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>